

**ЛУЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

МИТНА СПРАВА

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми
«Товарознавство та експертиза в митній справі»
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право,
спеціальності – D 7 – Торгівля
денної та заочної форми навчання

УДК 620.2

М 77

До друку

Голова вченої ради

факультету митної справи, матеріалів та технологій _____ В.В. Ткачук

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозиторій ЛНТУ
Директор бібліотеки _____ Н. П. Поліщук

Затверджено вченою радою факультету митної справи,
матеріалів та технологій ЛНТУ, протокол № ___ від «___» _____ 2025р.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри товарознавства та експертизи
в митній справі ЛНТУ, протокол № ___ від «___» _____ 2025р.

Завідувач кафедри ТЕМС _____ О.В.Пахолюк

Укладачі: _____ А.В. Дзюбинський, к.е.н. доцент кафедри ТЕМС ЛНТУ

Рецензент: _____ О.В.Пахолюк, к.т.н., доцент, завідувач кафедри ТЕМС ЛНТУ

Відповідальна

за випуск: _____ О.В.Пахолюк, к.т.н., доцент, завідувач кафедри ТЕМС ЛНТУ

М 77 Митна справа [текст]: Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Товарознавство та експертиза в митній справі» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, спеціальності – D 7 – Торгівля денної та заочної форм навчання/ уклад. А.В. Дзюбинський – Луцьк: ЛНТУ, 2025.

Призначено для студентів освітньої програми «Товарознавство та експертиза в митній справі» денної та заочної форм навчання

© Дзюбинський А.В.2025

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ТЕМА 1. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ МИТНОЇ СПРАВИ В КРАЇНІ	5
ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЯ МИТНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ	6
ТЕМА 3. СТРУКТУРА ТА ФУНКЦІЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	9
ТЕМА 4. МИТНІ РЕЖИМИ ТА МИТНА ЛОГІСТИКА	11
ТЕМА 5. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ	14
ТЕМА 7. ІНСТРУМЕНТИ МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ	18
ТЕМА 8. МИТНИЙ КОНТРОЛЬ	23
ТЕМА 9. МИТНА ЕКСПЕРТИЗА	24
ТЕМА 11. ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ ТА КОНТРАБАНДА	26
ТЕМА 12. МИТНА СТАТИСТИКА	29
ТЕМА 14. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В СФЕРІ МИТНОЇ СПРАВИ	31
САМОСТІЙНА РОБОТА	36
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	45

ВСТУП

Характерною особливістю розвитку людської цивілізації на початку III тисячоліття і особливо в економічній сфері є зростання вагомості зовнішніх факторів розвитку, які стали визначальними в економічному поступі більшості країн світу. Це пов'язано з кардинальною трансформацією світового господарства і особливо фінансово-кредитної сфери. Об'єктивність та незворотність процесів глобалізації та транснаціоналізації вимагають від національних держав кардинального реформування внутрішньої економічної політики. Ці процеси мають особливе значення та специфіку для тих країн, у яких відбуваються суттєві соціально-економічні зрушення, які переходять від однієї до іншої моделі економічного розвитку, знаходяться на етапі зміни технологічної бази виробництва. З огляду на це, особливої актуальності набуває вивчення курсу “Митна справа” для студентів економічних спеціальностей, а також керівників, спеціалістів підприємств і організацій, діяльність яких пов'язана з зовнішньоекономічною діяльністю.

Україна, яка прагне якнайшвидше інтегруватися у європейський і світовий економічний простір, відчуває гостру нестачу прямих іноземних інвестицій, дефіцит фінансових та науково-технічних ресурсів, повинна в повній мірі використати потенціал світової економічної системи. Необхідність включення України в систему міжнародної торгівлі та необхідність розвитку господарського співробітництва з іншими країнами зумовлена також тим, що жодна з країн світу не може бути осторонь глобальних процесів. Тому поглиблення зовнішньоекономічних, науково-технічних, валютно-фінансових відносин з країнами світового співтовариства виступає одним з вирішальних факторів забезпечення високих темпів економічного поступу нашої держави

ТЕМА 1: ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ МИТНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ

Практична робота 1

Мета: охарактеризувати розвиток митної справи в Україні в історичному розрізі

Питання для обговорення:

1. Генезис митно-тарифних відносин.
2. Розвиток митної справи за часів Київської Русі.
3. Регулювання митних відносин за литовсько-польського періоду.
4. Митно-тарифна система за козацької держави.
5. Митна політика Російської імперії.
6. Митна система України на початку ХХ століття.
7. Характер і направленість митно-тарифної політики СРСР.
8. Характеристика сучасного етапу розвитку митної справи.

Завдання 1. Заповнити таблицю з термінами. Подальше заповнення термінологічного словника здійснюватимемо по ходу вивчення матеріалу. По проведеній роботі проводимо усне опитування.

Таблиця 1

Основні терміни та їх визначення

Найменування	Визначення	В якому документі прописане
Декларант		
Декларування		
Державна митна справа		
Державна митна політика		
Державне мито		
Джерела митного права		
Дистриб'ютор		
Диспач		
Дозвільні документи		
Зразок		
Інкотермс		
Комітент		
Компенсаційна угода		
Коносамент		
Консигнант		
Консигнатор		
Консолідований вантаж		
Контингентування		
Країна походження товару		
Митна справа		
Митне регулювання		
Митний брокер		
Митний кордон		
Митний перевізник		
Митний тариф		
Митниця		
Митні інтереси України		
Митні об'єкти		
Митні правила		
Митні процедури		
Митні формальності		
Перевізник		

Проба		
Тимчасове зберігання		
Умови поставки		
Резидент		
Нерезидент		

ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЯ МИТНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ

Практична робота 2

Мета: з'ясувати поняття митної справи, окреслити її зміст, з'ясувати поняття, предмет та метод митного права, визначити поняття та види митно-правових відносин.

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте основні риси митної політики.
2. У чому полягає специфіка змісту митної справи?
3. Які основні функції митної політики?
4. Які завдання державної політики у сфері митної справи?
5. Назвіть історичні періоди розвитку митної справи в Україні.
6. Чи є митне право самостійною галуззю права?
7. Які складові системи митного права?
8. Назвіть предмет митного права.
9. Які є групи методів митного права?
10. Перелічіть джерела митного права.
11. Який склад митних правовідносин?
12. Як класифікуються митні правовідносини?

Завдання 1. . Ознайомитися з основними розділами Митного кодексу України. За № у списку групи визначити розділ митного кодексу для проведення більш детального аналізу. Проаналізувати кожен розділ митного кодексу відповідно до варіанту

Таблиця 1

Варіант	Розділ МК	Варіант	Розділ МК
1	I Розділ	11	XI Розділ
2	II Розділ	12	XII Розділ
3	III Розділ	13	XIII Розділ
4	IV Розділ	14	XIV Розділ
5	V Розділ	15	XV Розділ
6	VI Розділ	16	XVI Розділ
7	VII Розділ	17	XVII Розділ
8	VIII Розділ	18	XVIII Розділ
9	IX Розділ	19	IXX Розділ
10	X Розділ	20	XX Розділ

Таблиця 2

№ розділу	Кількість та назва глав	Кількість та назв статей	Основний зміст
I Розділ	Глава 1	Стаття 1	
	Глава 2	Стаття 1	
		Стаття 2	
...	...	...	...

Завдання 2. Надайте характеристику основних принципів митного регулювання в Україні:

Таблиця 3

Принцип	Характеристика
Законності	
Системності	
Ефективності	
Гласності та прозорості	
Додержання прав та охоронюваних законом інтересів фізичних та юридичних осіб	
Єдиного порядку переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон	
Виключної юрисдикції України на її митній території	
Виключної компетенції митних органів України щодо здійснення митної справи	

Тестові завдання:

1. Митний кодекс України прийнятий:
  - а) 10 листопада 2011 року;
  - б) 21 вересня 2001 року;
  - в) 13 березня 2012 року.
2. Предметом правового регулювання митного права є:
  - а) суспільні відносини, що виникають з приводу переміщення через митний кордон України товарів, предметів, транспортних засобів;
  - б) відносини між державами з приводу експортно-імпортних операцій;

в) відносини між службовими особами митниці та громадянами, які перетинають митний кордон.

3. Визначення «національні інтереси України, забезпечення та реалізація яких досягається шляхом здійснення державної митної справи» відповідає поняттю:

- а) державна митна політика;
- б) митні інтереси України;
- в) митна безпека.

4. Митне право є:

- а) самостійною галуззю права;
- б) спеціальною галуззю права;
- в) комплексною галуззю права.

5. Які є спеціальні методи митного права як науки:

- а) спеціально-юридичний;
- б) системно-функціональний;
- в) аналізу та синтезу.

6. Визначення «стан захищеності митних інтересів України» відповідає поняттю:

- а) державна митна політика;
- б) митні інтереси України;
- в) митна безпека.

7. До структури митних правовідносин не входять:

- а) об'єкт;
- б) зміст;
- в) суб'єктивна та об'єктивна сторони митних правовідносин.

8. «Територія, зайнята сушею, територіальне море, внутрішні води та повітряний простір, а також території вільних митних зон, штучні острови, установки і споруди, створені у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України» є:

- а) митним кордоном України;
- б) митною територією України;
- в) митною зоною.

9. Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, які передбачені Митним кодексом, застосовуються:

- а) правила міжнародного договору України;
- б) норми Митного кодексу України;
- в) правила інших законів України.

10. Яке із двох понять ширше за змістом: «митна політика» чи «митна справа»:

- а) митна політика;
- б) митна справа;
- в) ці поняття тотожні.

ТЕМА 3. СТРУКТУРА ТА ФУНКЦІЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Практична робота 3

Структура та організація діяльності митних органів

Мета: з'ясувати структуру митних органів в Україні, окреслити завдання митних органів України, визначити правовий статус митниць та митних постів.

Питання для обговорення:

1. Організаційно-правові основи діяльності митних органів України.
2. Завдання митних органів України.
3. Правовий статус Державної митної служби України.
4. Регіональні митниці в Україні. Спеціалізовані митні органи.
5. Правовий статус митниць та митних постів.
6. Проходження служби у митних органах України.

Усі митні установи України систематизовані та класифіковані відповідно до їх відомчих кодів, які наведені у Класифікаторі митниць та їх структурних підрозділів. Митницям та їх структурним підрозділам присвоюється 6-значний відомчий код, який формується за такою схемою

UAMMMППП (XXX), де

МММ – код митниці;

ППП – код місця митного оформлення.

У дужках указуються ознаки пунктів пропуску. Перша цифра означає категорію пункту пропуску: 1 – міжнародний; 2 – міждержавний; 3 – місцевий; 4 – міжнародний, місцевий. Друга цифра позначає вид сполучення:

1 – автомобільний; 2 – залізничний; 3 – повітряний; 4 – річковий; 5 – морський; 6 – поромний; 7 – пішохідний; 8 – трубопровідний; 9 – лінія електропередачі. Третій знак позначає суміжну країну, на кордоні з якою

розташований пункт пропуску: 0 – суміжна країна відсутня; 1 – Російська Федерація; 2 – Республіка Білорусь; 3 – Республіка Польща; 4 – Словацька Республіка; 5 – Угорська Республіка; 6 – Румунія; 7 – Республіка Молдова.

Пункт пропуску через державний кордон України – це спеціально виділена територія на залізничних і автомобільних станціях, у морських і річкових портах, аеропортах з комплексом будівель, споруд і технічних засобів, де здійснюються прикордонний, митний та інші види контролю і пропуск через державний кордон осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна. Пункти пропуску відкриваються (закриваються) за рішенням Кабінету Міністрів України.

Завдання. Охарактеризуйте митну інфраструктуру України та ПП. Заповніть таблицю.

Таблиця 1

Митна інфраструктура України

Область	Митниця	Код	Пункти пропуску	Пропускна здатність
			автомобільні	
			залізничні	

			повітряні	
			пішохідні	

Тестові завдання:

1. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі митної справи утворюється, реорганізовується та ліквідується:

- а) Президентом України за поданням Прем'єр-міністра України;
- б) Прем'єр-міністром України;
- в) Верховною Радою України за поданням Прем'єр-міністра.

2. До митних органів відносяться:

- а) спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі митної справи, регіональні митниці, митниці, спеціалізовані установи;
- б) спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі митної справи, регіональні митниці, митниці;
- б) експлуатаційні, транспортні, інформаційно-аналітичні, кінологічно-спеціалізовані установи та освітні організації.

3. Митне оформлення товарів, які ввозяться на митну територію України громадянами у несупроводжуваному багажі та вантажних відправленнях, здійснюється:

- а) у пункті пропуску через державний кордон України, що найближче розташований до місця постійної реєстрації громадянина;
- б) у митному органі за місцем постійної реєстрації громадянина;
- в) у пунктах пропуску через державний кордон України, перелік яких встановлено Кабінетом Міністрів України.

4. На якій митниці повинна проводитися акредитація суб'єкта ЗЕД?

- а) на митниці за місцем перетинання вантажем кордону;
- б) за місцем отримання вантажу;
- в) на митниці за місцем державної реєстрації суб'єкта господарювання.

5. Відповідно до Митного кодексу України митницею призначення вважається: а) будь-який митний орган, у якому закінчується перевезення вантажу за зовнішньоторговельною угодою;

- б) будь-який митний орган, у якому закінчується перевезення вантажу митною територією України;
- в) будь-який митний орган, у якому розпочинається перевезення товару відповідно до умов зовнішньоторговельної угоди.

6. Відповідно до Митного кодексу України митницею відправлення вважається:

- а) будь-який митний орган, з якого для всієї партії товарів (або окремої її частини) розпочинається переміщення митною територією України;
- б) будь-який митний орган, у якому закінчується перевезення вантажу за зовнішньоторговельною угодою;
- в) будь-який митний орган, у якому розпочинається перевезення товару відповідно до умов зовнішньоторговельної угоди.

- в) будь-який митний орган, у якому розпочинається перевезення товару відповідно до умов зовнішньоторговельної угоди.

7. Якою мовою можуть оформлюватися митні документи?
- а) тільки українською мовою;
  - б) українською або офіційними мовами митних союзів, якщо Україна є членом цих союзів;
  - в) українською із дублювання англійською.
8. Письмова заява встановленої форми, що подається митному органу і містить відомості щодо товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, необхідні для їх митного оформлення – це:
- а) митна декларація;
  - б) акредитаційна заява; в) ліцензія на експорт.
9. Термін доставки товарів у митницю призначення при здійсненні перевезення автомобільним транспортом становить:
- а) 3 доби;
  - б) 5 діб;
  - в) 10 діб.
10. Митним брокером може бути:
- а) юридична особа-резидент;
  - б) юридична особа – нерезидент; в) фізична особа – резидент

ТЕМА 4. . МИТНІ РЕЖИМИ ТА МИТНА ЛОГІСТИКА

Практична робота 4

Мета: з'ясувати та особливості митних режимів, класифікацію митних режимів, визначити особливості окремих видів митних режимів; ознайомитися з основами планування доставки товарів при здійсненні експортно-імпорتنих операцій

Питання для обговорення:

1. Поняття та особливості митних режимів.
2. Класифікація митних режимів.
3. Характеристика видів митних режимів:
  - 3.1. Імпорт, реімпорт;
  - 3.2. Експорт, реекспорт;
  - 3.3. Транзит;
  - 3.4. Тимчасове ввезення (вивезення);
  - 3.5. Вільна митна зона;
  - 3.6. Митний склад;
  - 3.7. Безмитна торгівля;
  - 3.8. Переробка на митній території, переробка за межами митної території;
  - 3.9. Знищення, руйнування або відмова від товарів на користь держави.
4. Призначення логістики.
5. Логістична функція митної діяльності.
6. Структура та види митної логістики.
7. Рівні митної логістики.
8. Особливості логістики в режимах експорту та імпорту.

Термінологічний словник:

митний режим, спеціальний митний режим, імпорт, реімпорт, експорт, реекспорт, транзит, тимчасове ввезення (вивезення), вільна митна зона, митний склад, безмитна торгівля, переробка на митній території, переробка за межами митної території, знищення, руйнування або відмова від товарів на користь держави.

Практичні завдання:

Задача 1:

На виставку до Голландії з України були вивезені вироби з коштовних каменів строком на 3 роки. Через 2 роки 10 місяців виставка була згорнута і вироби були повернені в Україну.

Яким режимом регулюється порядок переміщення товарів через митний кордон України?

Чи порушений даний митний режим? Якщо так, то у чому полягають порушення митних правил? Які дії при цьому повинен зробити митний орган?

Задача 2:

Автомобіль, що перевозив вантаж за експортною ВМД потрапив у ДТП під м. Житомир і не встигає прибути у митницю призначення у встановлений термін.

Митниця оформлення ВМД – Волинська. Митниця призначення – Яготинська

До якої митниці повинен звернутися перевізник із заявою щодо продовження терміну доставки?

Які основні документи йому необхідно надати?

Задача 3:

Під час проведення інвентаризації на митному ліцензійному складі митницею виявлено недостачу товарів: двох пілососів та велосипеда, що за складськими документами тут зберігалися. Крім того, виявлено товари, які підлягають вивезенню за межі України в режимі «експорт», що зберігалися понад 12 місяців.

На знання якого кола питань розраховане дане завдання? Визначте строки зберігання товарів у режимі «митний склад».

Завдання 1.

Таблиця 1

Назва режиму	Строк перебування в режимі	Інструменти тарифного регулювання	Інструменти нетарифного регулювання	Особливі умови

Розподіліть діючі митні режими за строками перебування в них будь-яких товарів та занотуйте у формі.

Завдання 2.

Розподіліть діючі митні режими за необхідністю отримання дозвільних документів та занотуйте у довільній формі.

Тестові завдання

1. Логістична функція митної діяльності охоплює складові:
  - а) митну діяльність транспортно-логістичних компаній;
  - б) нетарифні методи регулювання;
  - в) логістизацію процесу митної переробки вантажів.
2. Митна логістика характеризується структурами:
  - а) регіональною, галузевою, функціональною;
  - б) компонентною, функціональною, регіональною;
  - в) логістичною, компонентною, галузевою.
3. Регіональна структура митної логістики включає її розгляд на просторових рівнях:
  - а) чотирьох;
  - б) двох;
  - в) шести.
4. Макрорівень митно-логістичних систем – це:
  - а) рівень національної митної системи, що визначається як сукупність форм, засобів і методів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
  - б) представлений митницями – базовими підрозділами системи митних органів України, яких нараховується нині 50;
  - в) рівень інтеграційних угруповань країн, тобто митних союзів.
5. Митний режим – це:
  - а) режим, за якого українські товари, вивезені з митної території України згідно митного кодексу експорту, завозяться назад у встановлені законодавством строки;
  - б) сукупність положень, що визначають статус товарів і транспортних засобів, переміщуваних через митний кордон України, для митних цілей;
  - в) положення, які визначають статус послуг, наданих при митному оформленні товарів.
6. Реімпорт – це:
  - а) митний режим, за якого українські товари, вивезені з митної території України згідно митного кодексу експорту, завозяться назад у встановлені законодавством строки без сплати митних зборів та застосування до товарів заходів економічної політики;
  - б) митний режим, за якого товари можуть завозитися на (або вивозитися з) митну територію України з обов'язковим їх поверненням у незмінному стані, крім природного зносу й зменшення за нормальних умов транспортування й зберігання;
  - в) митний режим, відповідно до якого товари завозяться на митну територію України для вільного обігу без обмеження терміну їхнього перебування на цій території і можуть використовуватися без будь-яких митних обмежень.
7. Логістичні операції, що можна проводити з товарами, які знаходяться під зазначеним режимом “митний склад” поділяють на:
  - а) призначені для підготовки до упакування товарів;

- б) призначені для забезпечення збереженості товарів;
- в) призначені для підготовки товарів до транспортування та продажу.

8. Під режим митного складу можуть поміщатися будь-які товари, за винятком:

- а) заборонених до ввозу на митну територію України;
- б) заборонених до вивезення за межі України;
- в) заборонених до ввозу.

9. Класифікація митних постів за категоріями:

- а) міжнародні, місцеві, міждержавні;
- б) місцеві, галузеві, регіональні;
- в) міждержавні, місцеві, регіональні.

10. Компонентна структура митної логістики:

- а) відображає основні функції митної діяльності;
- б) охоплює 13 митних режимів;
- в) розглядає її на просторових рівнях.

ТЕМА 5. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ

Практична робота 5

Мета: ознайомитися з основами митного оформлення, навчитися вирішувати ситуаційні задачі, пов'язані з різними варіантами переміщення товарів.

Питання

1. Охарактеризувати процедуру митного оформлення при імпорті товарів
2. Визначити необхідні передумови для здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств
3. Проаналізувати процедуру проведення акредитації підприємства в митних органах
4. Визначити, за яких умов підприємство може бути декларантом
5. Охарактеризувати функції та повноваження митного брокера
6. Пояснити порядок розподілу вантажних митних декларацій.

СИТУАЦІЙНІ ЗАДАЧІ

Завдання 1

Підприємство «А» (Україна, м. Луцьк, Волі, 20) завозить з Польщі модельний одяг через пункти пропуску у Львівській області. У відповідності ЗЕД угоди № 1 від січня поточного року пальто модельні перевозяться у контейнері С-12345678 автомобілем Рено, водій М.О. Петров. Які документи повинні супроводжувати дану партію товару та складіть етапи митного оформлення.

Завдання 2

Відомо наступну інформацію про товар, що оформляється: кількість – 100 шт.; упаковка - плівка, тара – ящики з дерева, сума контракту – 20 000 дол. Постачальник - німецькою фірмою «V» (Німеччина, м. Кельн,) на адресу фірми «М» (Україна, м. Луцьк, вул. Перемоги,3), згідно зовнішньоекономічного договору № 2 (січень по точного року). Керівництво «М», в особі Іванова О.О. - подало заяву щодо передавання товару його фірмі на відповідальне зберігання.

За наявності яких умов можлива передача цього вантажу на відповідальне зберігання і які документи має подати фірма «М» до митного органу для отримання цього дозволу. Які операції можна здійснювати з товаром під митним контролем на відповідальному зберіганні у фірмі «М».

Завдання 3

Українське держпідприємство «С»: – обліковий номер платника податків 0023358636, – ідентифікаційний номер одержувача 0000000-34/002345678912, – акредитоване на Поліській митниці – р/р 64676507, МФО 305017 в АППБ «Аваль», уклало угоду № 3 з фірмою «КК» на поставку з Білорусії борошна пшеничного вищого гатунку. Вартість товару в інвойсі – 25 000 дол. США, вага бруто 13 т, вага нетто 2,5 т. . Кількість місць – 250. Декларант - «С». Товари перевозились українськими автомобілями. Охарактеризуйте тип ВМД, яка буде складена на дану партію товару. Розподіліть примірники даної ВМД між відділами митниці. Які документи необхідно буде подавати при митному оформленні

Завдання 4

Відповідно до ЗЕД угоди – проведення короткочасної виставки - на адресу фірми «К» (Україна, м. Луцьк) з Молдови надійшли, разом із технологічним обладнанням, м'які дитячі іграшки (20 штук, у вигляді лісових звірів та діснейлендовських персонажів). В якому митному режимі інспектор митниці має здійснити митне оформлення, які документи і у якій кількості оформляються. Складіть схему митного оформлення.

Завдання 5

Українське підприємство «А» (Луцьк, вул. Ковалевської) , імпортує з Іспанії 100 000 пляшок сухого червоного вина «Макузани» об'ємом по 1,0 л. кожна пляшка. Договір ЗЕД № 5 від минулого року. Продавець компанія «А» (м. Барселона). Фактурна вартість товару становить 31 000 доларів США. Охарактеризуйте тип ВМД, яка буде складена на дану партію товару. Розподіліть примірники даної ВМД між відділами митниці. Які документи необхідно буде подавати при митному оформленні, складіть схему митного оформлення.

Завдання 6

На митну територію України ввозиться вторсировина – попіл ферроселитів для використання у виробництві залізобетонних конструкцій: – кількість – 10 т.; пакування та фасування – поліетиленові мішки по 50 кг. Назвіть документи, які необхідно надати митному інспектору для здійснення митного оформлення даної партії відходів. Хто їх повинен отримати, та за яких умов. Складіть схему митного оформлення даної партії. Які документи необхідно буде подавати при митному оформленні.

Завдання 7

Для здійснення роботи по оформленню Луцька фірма бере на штатну посаду митного декларанта Іванова А.. За яких умов можливо прийняття громадянина на штатну посаду митного декларанта В який строк та за яких умов буде видано ліцензію та акредитовано у якості декларанта. При яких умовах ліцензія на визнання декларанта може бути скасована

Завдання 8

Українською фірмою «К» (Україна, м. Луцьк) на автомашині Рено ввозиться партія дитячих молочних каш «Вінні»; вагою 3 т. Імпорт здійснюється через прикордонний пункт пропуску Устилуг та прямує до м. Луцьк у вантажний відділ для вирішення питання про випуск у вільний обіг. Куди, з якою метою та які документи власник вантажу повинні подати на вантаж до його ввезення на митну територію України. Яка митниця і коли дає дозвіл на переміщення вантажу через митний кордон України, які терміни доставки вантажу у митницю призначення .

Завдання 9

Фірма «Н» м. Нововолинськ, відкриває митний ліцензійний склад відкритого типу загальною площею 10000м² за адресою: м. Володимир-Волинськ, вул. Луцька, для тимчасового зберігання експортної та імпорتنної кондитерської продукції. Що необхідно забезпечити на складі. Складіть схему отримання ліцензії на відкриття митного ліцензійного складу та переліті документи необхідні для цього. Назвіть випадки в яких скасовується ліцензія на право здійснення діяльності митного ліцензійного складу.

Завдання 10

У «Мадрид» з аеропорту «Рівне» від співробітників МВС України надійшла інформація, що Петров О.Р., має значну суму іноземної валюти з метою. При проходженні митного контролю в аеропорту м. Рівне пасажир з дипломатичним паспортом ніякої валюти не декларував та відмовився від огляду. Складіть схему послідовних дій митного інспектора у даному випадку. Якими нормативними документами буде керуватися митний інспектор. В яких наслідках та ким оформляється протоколом проведення особистого огляду громадянина.

Практичне завдання.

Вивчити, користуючись типовою технологією митного оформлення, які операції необхідно здійснити для проведення митного оформлення вантажу, прямуючих у митних режимах експорт та імпорт, та заповнити наступні таблиці:

Таблиця 1

Перелік документів, необхідних для оформлення вантажу

Вид документу	Опис документу	Ким видається
Картка акредитації у митниці (оригінал та копія)		
Довідка про декларування валютних цінностей за поточний квартал (для українських підприємств)		
Контракт та специфікація до нього (у випадку поставки на безоплатній основі)		
Сертифікат про походження (оригінал)		
Довідка про транспортні витрати (у разі необхідності)		
TIR Carnet		
CMR чи морська накладна чи авіа накладна чи залізнична накладна		

Експортна декларація країни відправника (за наявністю)		
Інвойс		
Митні декларації		
ВМД		
МД - 2		
.....		
.....		

Таблиця 2

Технологічна схема митного оформлення

№ з/п	Назва операції	Вимоги до операції	Документи, що подаються	Відповідальний за операцію	
Митний режим експорт					
Митний режим імпорт					

Тестові завдання

- 1) Скільки граф містить ВМД:
  - а) 40;
  - б) 47;
  - в) 56;
  - г) 54.
- 2) Якої форми митної декларації не існує?
  - а) МД-2;
  - б) МД-3;
  - в) МД-8;
  - г) МД-9.
- 3) Загальна кількість аркушів форми МД-3 не повинна перевищувати:
  - а) 45;
  - б) 30;
  - в) 23;
  - г) 33.
- 4) На яку кількість товарів складається декларація форми МД-3:

- а) 40;
  - б) 99;
  - в) 32;
  - г) 85.
- 5) Формуляр-специфікація форми МД-8 може застосовуватися замість форми:
- а) МД-3;
  - б) МД-2;
  - в) МД-6.
- 6) Скільки видів митних режимів виділяє митний кодекс України?
- а) 13;
  - б) 12;
  - в) 10;
  - г) 8.
- 7) Який термін дії заповненої митної декларації?
- а) 1 місяць;
  - б) 6 місяців;
  - в) 1 рік;
  - г) 1,5 року.
- 8) Ким засвідчується митна декларація?
- а) митним інспектором;
  - б) начальником зміни;
  - в) власником або уповноваженою на те особою;
  - г) митним брокером.
- 9) Заповнення митної декларації передбачено для фізичних осіб, які досягли:
- а) 16;
  - б) 18;
  - в) 21;
  - г) незалежно від віку.
- 10) Митний орган може не прийняти митну декларацію до оформлення у разі якщо вона:
- а) містить підчистки та виправлення;
  - б) заповнена не державною мовою;
  - в) фізична особа є громадянином іншої держави.

ТЕМА 7. ІНСТРУМЕНТИ МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ Практична робота 6

Мета: навчитися нараховувати митні податки

Мито

1. На адресу української фірми зі Словаччини надійшов вантаж – посуд

столовий у кількості 2000 од.(тарілки керамічні). В договорі зазначено, що має поставитися загалом 10000 шт. чотирма партіями, ціна за шт. 1,2 євро. Поставка здійснюється з Братислави у Львів через ПП Чоп. Вартість транспортних витрат в середньому становлять 5 дол. км. Визначити та нарахувати платежі у графі 47 МД.

2. На територію України із Франції надійшов вантаж – 1000 сорочок із бавовни. Фактурна вартість, зазначена в договорі становить 1,5 млн. за 150 шт. Визначити та нарахувати платежі у графі 47, транспортні витрати 5 євро км.

3. З Італії на митну територію України надійшов вантаж стільців кухонних у кількості 100 шт. та по ціні 30 євро. Поставка з Турина до Володимира через ПП Устилуг. Транспортні витрати 5,5 євро за км. Страхування 0,1%. Нарахувати платежі у графі 47 МД.

4. З Німеччини на адресу української фірми надійшов вантаж –взуття на підозві з натуральної шкіри в кількості 2000 пар. Митна вартість товару 1572190,00 грн. Митний орган засумнівався у достовірності даних. Відомо, що оптова ціна такого взуття на сайті виробника 15 євро, найближче представництво знаходиться у м. Кельн. Середня транспортна розцінка 5 євро, а в договорі страхування зазначено суму 550 євро. Нарахувати митні платежі в графі 47.

5. Із Франції на митну територію України надійшов вантаж–ювелірні вироби – весільні каблучки (кількість 1500 шт. по ціні 100 дол). Поставки здійснюються з міста Брест до м. Києва через ПП. Рава Руська. Транспорт – 7 євро за км. Посередницькі – 1100 євро. Визначити та нарахувати митні платежі в графі 47.

6. Фірма розглядає варіант поставки футбольних мячів у кількості 1000 од. Є три варіанти поставки: м. Лодзь (по ціні 21 євро), з м. Кишинів (по ціні 16 євро) та м. Торонто (по ціні 19 євро). Транспортні витрати 5 євро за км. Доставка океаном – 450 канадських доларів. Переміщувати товар планується у ПП Шегині. Нарахувати митні платежі у графі 47.

Акцизний податок

Підакцизні товари

- спирт етиловий, спиртові дистиляти, наприклад метиловий спирт (метанол);
- алкогольні напої, у т.ч. столове вино, пиво;
- тютюнові вироби, тютюн та промислові замітники тютюну;
- рідини, що використовуються в електронних сигаретах;
- тютюнова сировина, тютюнові відходи (дана позиція у ПК була виділена з 25 листопада 2023 року та включає тютюн з невідділеною середньою жилкою, тютюн з частково або повністю відділеною середньою жилкою, а також тютюнові відходи; до того часу це також були підакцизні товари);
- пальне, наприклад бензини, гас, скраплений газ природний, мазут (якщо він призначений для специфічних процесів переробки, хімічних перетворень), уайт-спірит, паливо пічне побутове рідке, бензол, толуол, ксилол;
- суміші пального, наприклад газойлі (дизпаливо), біодизель та його суміші;

- автомобілі легкові та кузови до них;
- інші транспортні засоби для перевезення людей, включаючи вантажопасажирські-фургони, гоночні автомобілі, моторні транспортні засоби для перевезення вантажів;
- причепа та напівпричепа, у т.ч. для тимчасового проживання у кемпінгах на кшталт причіпних будиночків;
- мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з допоміжним двигуном, з колясками або без них;
- транспортні засоби, які призначаються для перевезення 10 осіб і більше, наприклад автобуси;
- транспортні засоби для перевезення вантажів;
- електрична енергія.

1. Українське підприємство імпортує товар з Польщі, пиво в пляшках. Його роздрібна ціна – 2,5 злотих., а кількість 20000 пляшок. Для митного оформлення було надано сертифікат країни походження, а також інвойс, СМР (Познань – Хмельницький, транспортні 3 євро км.), страховка – 1 %.

Завдання

1. Нарахувати суму ввізного мита.
2. Нарахувати суму акцизного збору.
3. Заповнити графу 47 ввізної вантажної митної декларації.

2. Українське підприємство ввозить на митну територію України з Молдови сигарети з фільтром з тютюну у кількості 1000 блоків. Кожний блок містить 10 коробок. У кожній коробці - 20 цигарок. Це підтверджує сертифікат походження. Ціна коробки – 1 дол. Поставка здійснюється з м. Бендери до м.Вінниця. Транспортні витрати 1,3 тис. євро. Страхування - 0,5%

Митні платежі сплачуються за допомогою платіжного доручення

Завдання

1. Визначити митну вартість сигарет.
2. Нарахувати суму митних платежів.
3. Заповнити графу 47 вантажної митної декларації.

3. Нафтопродукти (бензин марки А95) ввозяться на митну територію України з Литви. Ціна товару за угодою становить 0,9 євро. Його маса - 30 т. Сертифікат походження товару відсутній. Країна походження визначається за товаро-супровідними документами. На суму митних платежів митному органу надано платіжне доручення. Транспортні витрати з міста Мажейкяй до м. Тернопіль 3 тис. євро (в тому числі на паром до Польщі м. Гдиня – 500). Посередником виступала Польська компанія з преміальними 10 тис. злотих.

Завдання

1. Нарахувати суму митних платежів на товар, що ввозиться.
2. Заповнити графу 47 ввізної ВМД.

4. Прицеп – будинок на колесах переміщується через митний кордон

України. Вартість товару становить 14,5 тис. євро. Митні платежі сплачуються за допомогою платіжного доручення. Надано гарантійний лист банку.

Завдання

1. Нарахувати суму митних платежів.
2. Заповнити графу 47 транзитної ВМД.

Митні збори

1. Ознайомитися з правилами та ставками нарахування єдиного митного збору у пунктах пропуску на різних видах транспорту.
2. Розрахувати суму єдиного митного збору.

Таблиця 1.

Номер варіанта	Вихідні дані
1	Автобус місткістю 27 пасажирів. Довжина маршруту - 387 км. Автобус місткістю 35 пасажирів. Довжина маршруту - 440 км.
2	Залізничний потяг, у складі якого налічується 64 завантажені залізничні вагони. Залізничний потяг, у складі якого налічується 23
3	Автотранспортний засіб загальною масою 44 тони. Довжина маршруту - 1100 км. Автотранспортний засіб загальною масою 52 тони перевищенням встановлених параметрів довжини. Довжина маршруту - 780 км.
4	Вантажний автомобіль загальною масою 15 т. Довжина маршруту - 952 км. Вантажний автомобіль загальною масою 25 т. Довжина маршруту - 1250

Таблиця 2

Стаття 5. Ставки єдиного збору за здійснення у пунктах пропуску через державний кордон України контролю вантажів і транспортних засобів, плата за проїзд транспортних засобів автомобільними дорогами України (за кожен кілометр проїзду) та додаткова плата за кожен кілометр проїзду автомобільних транспортних засобів з перевищенням встановлених розмірів, загальної маси, осьових навантажень та (або) габаритних параметрів встановлюються у таких розмірах:

Вид транспортного засобу	Місткість або загальна маса транспортного засобу з вантажем	Ставка єдиного збору за одиницю транспортного засобу в євро	
		за проведення контролю	за проїзд автомобільними дорогами (за кожен кілометр проїзду)
1. Автобуси	Від 10 до 30 місць включно	4	0,04
	Понад 30 місць	10	0,04
	До 20 тонн включно	10	0,04

2. Вантажні автомобілі з/або без причепів та тягачі з/або без напівпричепів	Понад 20 до 40 тонн включно	20	0,04
3. Великовагові автотранспортні засоби	Понад 40 до 44 тонн включно	20	0,2
	Понад 44 до 52 тонн включно	20	0,4
	Від 52 до 60 тонн включно	20	0,54
	Понад 60 тонн (за кожні наступні 10 тонн)	20	1,56
4. Великовагові автотранспортні засоби з перевищенням осьових навантажень	До 5 % включно	-	0,1
	Понад 5 % до 10 % включно	-	0,2
	Понад 10 % до 20 % включно	-	0,54
	Понад 20 % за кожні наступні 5 %	-	0,30
5. Великогабаритні автотранспортні засоби з перевищенням встановлених параметрів ширини, висоти, довжини	За кожний параметр	-	0,06
6. Залізничний вагон, контейнер		4	-

Нарахування Єдиного збору за проїзд транспортних засобів Україною відображається в Єдиному платіжному документі (квитанція МД 1) у відповідних графах. Цей збір розраховується посадовою особою органу доходів і зборів згідно зі ставками, визначеними Законом України "Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України" та Порядком справляння такого збору.

ПДВ. Митне забезпечення торгівлі

1. Підприємство розглядає варіант поставки кефіру з Польщі для продажу в роздрібній мережі Луцька. Пробну закупку планують зробити у виробника у м. Ополе. Роздрібна ціна 3,6 злотих. За кожні 100 літрів застосовується знижка 0,5 відсотка. Витрати на навантаження у Варшаві та розвантаження у Луцьку

становлять по 35 злотих за тонну. Страхівка - 0,5 відсотка. Вартість перевезення - 200 грн км. 20 тонною машиною, орієнтовна пробна партія 1 тис. літрових пляшок 3,2 від. кефіру

Визначити мінімальну ціну пляшки в луцьку, митні платежі, заповнити 47 графу.

2. Магазин побутової техніки розглядає можливість закупки телевізорів Samsung QE43Q60DAUXUA в Польщі та Чехії для продажу у Тернопільській області. Відомо наступне: ціна у Польщі, м. Лодзь 1600 злотих, а в Чехії, м. Брно - 8000 крон. Доставка можлива мікроавтобусом, вартість транспортних витрат 60 грн. км. Страхівка - 0.5 відсотка. Необхідна кількість 25 штук. Витрати на навантаження та позвантаження - по 10 дол.

Визначити мінімальну ціну телевізора у Тернополі, митні платежі та заповнити графу 47. Сертифікат походження - Корея

3. Мережа шинних центрів розглядає варіант поставки зимової резини r16 з трьох різних постачальників: німеччина - м. Гамбург ціна 45 євро; Китай, з доставкою алі експрес до м. ЛЮБЛІН 40 доларів; з Туреччини - з доставкою до порту Рені 45 євро. Витрати на навантаження та перевантаження становлять 0.25 дол. за 1 шт. Потреба - 400 шт.

Транспортні витрати на 12 тонну фуру - 2,5 євро км. Вага шини- 6 кг. Страхівка - 0.5 відсотка.

Визначити остаточну вартість шин у Луцьку, митні платежі та заповнити

ТЕМА 8. МИТНИЙ КОНТРОЛЬ

Практична робота 7.

Мета: з'ясувати поняття митного контролю, його особливості, суб'єкти, об'єкти та зміст митного контролю, форми митного контролю.

Питання для обговорення

1. Митна територія і митний кордон України.
2. Контроль в пунктах пропуску через державний кордон: види та зміст.
3. Поняття, зміст, суб'єкти та об'єкти митного контролю.
4. Зона митного контролю: поняття, призначення і види.
5. Форми митного контролю.
6. Митний огляд: огляд, переогляд, особистий огляд.
7. Особливі режими митного контролю.

Термінологічний словник:

митний контроль, зона митного контролю, режим зони митного контролю, митний огляд, особистий огляд, вибірковий митний контроль.

Практичні завдання:

Задача 1:

Громадянин Іванов в'їхав в Україну на придбаному в Німеччині автомобілі «Lamborghini». Митний кордон України він перетнув під час проведення перевірки на митному посту і тому не пройшов митний контроль.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації.

Задача 2:

При проведенні митного контролю потягу «Київ - Софія» громадянин Андрійчук ні усно, ні письмово не повідомив про наявність у нього будь-якої валюти. Це здалося інспектору підозрілим, а оскільки часу до відправлення потягу не залишалося, то він здійснив адміністративне затримання громадянина Андрійчука. Після цього отримав по телефону дозвіл заступника начальника митниці на проведення особистого огляду, під час якого у громадянина Андрійчука було виявлено 10 000 дол. США.

Як слід кваліфікувати дії інспектора та громадянина Андрійчука?

Дайте юридичну оцінку ситуації із посиланнями на норми закону, які регулюють вирішення даного питання.

ТЕМА 9. МИТНА ЕКСПЕРТИЗА

Практична робота №8

Мета: Ознайомлення із законодавчо-нормативною базою та порядком здійснення експертизи.

Питання для обговорення

1. Поняття митної експертизи
2. Організаційно-правовий механізм митних експертиз
3. Види митної експертизи

Митна експертиза – складова процедури митного контролю. Це особливий вид наукових досліджень, які проводить уповноважена особа (експерт), що має спеціальні знання та завдання посадової особи з метою отримання достовірного кваліфікованого незалежного та об'єктивного висновку, необхідного для прийняття рішень з проблемних чи спірних питань, що виникли у процесі реалізації митними органами своїх повноважень.

Об'єктами є товари і предмети, що переміщуються через кордон, а також їх проби, відібрані для дослідження; об'єкти контрабанди і ПМП; товаросупровідні документи (митні, транспортні, фінансові), що використовуються під час митного оформлення.

Суб'єктами можуть бути юридичні особи, посадові особи, митні організації, брокери, декларанти, експерти.

Задачі митної експертизи: ідентифікація об'єктів, діагностика, експертна профілактика (діяльність щодо накопичення у базах даних результатів досліджень фальсифікатів, а також прогнозування виникнення кримінально необґрунтованих позицій у митних тарифах).

Оскільки діяльність митних органів здійснюється у зоні значного ризику, то дуже гостро постає необхідність забезпечення ДМСУ адекватними засобами протидії. Ускладнення оперативної обстановки під час здійснення митної експертизи, поява нових форм, методів та способів порушення митного законодавства і пов'язані з цим труднощі в роботі митників під час розв'язання питань, які є поза межами обов'язкових знань, зумовили необхідність

створення такого напрямку у митній системі України, як експертна діяльність. Це відображено у новому Митному кодексі України (МКУ), який визначив місце митної лабораторії у митній експертизі, підстави для залучення експерта у здійсненні митного контролю, правовий статус експерта у справах про ПМП, галузь можливостей застосування знань експерта у митній експертизі.

Завдання 1.

За рекомендованими джерелами, конспектом лекцій опрацювати теоретичний матеріал. Опрацювати основні положення законодавчо-нормативної документації (результати подати у таблиці): Митний кодекс України; Закон України „Про ветеринарну медицину”; Закон України „Про карантин рослин”; Закон України „Про охорону навколишнього середовища”; Закон України „Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини”.

Таблиця 1

Назва документа	Короткий опис, основні положення, що стосуються експертизи

Завдання 2.

Вивчити види експертиз, що проводяться митними лабораторіями та перелік питань, що ставляться експерту при їх проведенні

Теоретичні відомості

До митної експертизи, що пов’язана з дослідженням товарів, відносяться ідентифікаційна, хімічна, технологічна, класифікаційна, товарознавча, матеріалознавча, сертифікаційна, мінералогічна, мистецтвознавча, екологічна, визначення країни походження товару.

Потрібно відмітити, що види митних експертиз виділяють за основним їх змістом залежно від питань, поставлених перед експертом. Проте, під час виконання окремих видів експертиз потрібно розв’язувати питання, які є предметом експертизи інших видів. Так, під час здійснення класифікаційних експертиз потрібно, як правило, на першій стадії розв’язувати питання ідентифікації, під час виконання ідентифікаційної – матеріалознавчих або хімічних

Хід роботи

I. За рекомендованою літературою, конспектом лекцій опрацювати теоретичний матеріал

II. Вивчити права та обов’язки експерта при проведенні експертизи в митних цілях, використовуючи роздатковий матеріал і дати письмові відповіді на питання:

В яких випадках експерт може:

відмовитися від проведення експертизи;

звертатись до інших експертів за консультацією;

досліджувати питання та об’єкти, що не вказані в постанові на проведення експертизи; отримувати додаткові матеріали, що стосуються предмета експертизи;

III. Назвати типові питання, що ставляться експерту під час проведення експертизи в митних цілях (за пріоритетними групами товарів):

- харчові продукти;
- алкогольні напої;
- тютюн і тютюнові вироби;
- нафтопродукти;
- хімічні сполуки;
- спиртмісткі рідини;
- лакофарбові матеріали;
- полімерні матеріали;
- автотранспортні засоби.

IV. Визначити види митної експертизи та питання, що можуть бути поставлені експерту при її проведенні для визначених груп товарів. Робота виконується за варіантами, результати оформити у вигляді табл. 2.

Таблиця 2.

Варіанти	
№	Група товарів
1	сигарети в пачках, плити деревинноволокнисті
2	виноматеріали оброблені, соки концентровані
3	папір, тканина
4	горілка, легкові автотранспортні засоби
5	перстень золотий, олія оливкова
6	йогурт, какао-масло
7	цукор рафінований, корозійностійка сталь (напівфабрикати)

Запитання для контролю

1. Назвіть права та обов'язки експерта під час проведення митної експертизи
2. В яких випадках експерт повинен відмовитись від проведення експертизи?
3. Які види експертиз, що пов'язані з товарами, проводять митні лабораторії?
4. Які питання вивчає ідентифікаційна експертиза?
5. Чим відрізняється хімічна та матеріалознавча експертиз

ТЕМА 11. ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ ТА КОНТОАБАГДА

Практична робота 9

Мета: виявити особливості порушення митних правил, підстави та відповідальність за порушення митних правил, з'ясувати характерні особливості провадження про порушення митних правил.

Питання для обговорення:

1. Які є види порушень митних правил?
2. Який склад порушень митних правил?

3. Які є загальні принципи притягнення до відповідальності за порушення митних правил?

4. Дайте поняття «конфіскації». Чим дане поняття відрізняється від «реквізиції».

5. Які є види стягнень за порушення митних правил?

6. Які є строки накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил?

7. Охарактеризуйте особливості постанов у справах про порушення митних правил.

8. У чому особливості порушення митних правил, передбаченого ст. 351 МК України – дії, спрямовані на переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України поза митним контролем?

9. Які особливості порушення митних правил, передбаченого ст. 352 МК України - дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю?

Тестові завдання:

1. Які строки оскарження постанови про накладення адміністративного стягнення митними органами відповідають Митному Кодексу України?

а) на протязі 24 годин;

б) на протязі 10 днів;

в) на протязі 3 діб з моменту отримання постанови.

2. Порушення митних правил являє собою...

а) протиправні дії, що посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України;

б) протиправні, винні дії, що посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України за які Митним кодексом передбачена адміністративна відповідальність;

в) протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України за які Митним кодексом передбачена адміністративна відповідальність.

3. Скільки видів стягнень передбачено за порушення митних правил?

а) один;

б) два;

в) три.

4. У який строк з дня вчинення правопорушення може бути накладено адміністративне стягнення у вигляді штрафу у справах про порушення митних правил?

а) не пізніше як 1 місяць; б) не пізніше як 2 місяця; в) не пізніше як 3 місяці.

5. Суб'єктом адміністративної відповідальності за порушення митних правил можуть бути...

- а) громадяни, які на момент вчинення правопорушення досягли 14-річного віку, також посадові особи підприємств;
- б) громадяни, які на момент вчинення правопорушення досягли 16-річного віку, також посадові особи підприємств;
- в) громадяни, які на момент вчинення правопорушення досягли 18-річного віку, також посадові особи підприємств.

6. Якою мовою здійснюється провадження в справі про порушення митних правил?

- а) українською мовою;
- б) українською мовою, або мовою більшості населення даної місцевості;
- в) українською та російською мовами.

7. Підставою для порушення справи про порушення митних правил може бути...

- а) безпосереднє виявлення порушення митних правил посадовою особою митного органу;
- б) не заповнення митної декларації особою віком до 14 років;
- в) особисте повідомлення особою про порушення митних правил.

8. Справа про порушення митних правил вважається розпочатою з моменту:

- а) безпосереднього виявлення правопорушення;
- б) складання протоколу про порушення митних правил;
- в) вилучення товарів, транспортних засобів і документів посадовою особою митних органів.

9. Хто має право складати протокол про порушення митних правил?

- а) посадова особа митниці, яка виявила порушення митних правил;
- б) заступник начальника митниці;
- в) всі вищезгадані посадові особи митних органів.

10. Які з видів стягнень за порушення митних правил є додатковими:

- а) попередження і штраф;
- б) штраф і конфіскація товарів-безпосередніх предметів порушення митних правил;
- в) конфіскація товарів-безпосередніх предметів порушення митних правил.

Практичні завдання:

Задача 1:

Громадянин України, який займався підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи, у пункті митного пропуску відмовився показати митному інспектору вміст своєї валізи. Більше того Терещук пригрозив, що зведе з митником рахунки, коли останній не буде знаходитись при виконанні службових обов'язків. Працівник поліції, який прибув на митний пост, провів Терещука до чергового ВВС і його начальник виніс постанову про притягнення Терещука до адміністративної відповідальності у вигляді адміністративного арешту.

Чи правомірні дії посадових осіб? Дайте правовий аналіз ситуації.

Задача 2:

Документи на автомобіль «Вольво» були викрадені невідомими особами у

спеціальній митній зоні, тому власник автомашини Саєнко не зміг їх представити митниці на вимогу її начальника. За порушення митних правил Саєнко був притягнутий до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу. Однак власник автомобіля оскаржив постанову митного органу, пославшись на надзвичайні обставини.

Дайте юридичну оцінку дій учасників цієї справи.

Мета: виявити особливості контрабанди, підстави та відповідальність за контрабанду, ознайомитись із митно-правовими аспектами міжнародного співробітництва.

Питання для обговорення

1. Поняття кримінально-правової охорони зовнішньоекономічної діяльності України. Кваліфікуючі ознаки контрабанди.
2. Міжнародне співробітництво правоохоронних та контролюючих органів у сфері боротьби з митними кримінальними правопорушеннями.
3. Завдання міжнародного митного співробітництва.
4. Форми співробітництва держав в області митної справи.

Термінологічний словник:

кримінально-правової охорони зовнішньоекономічної діяльності, контрабанда, міжнародне співробітництво у митній сфері, митний простір держави, митні привілеї, гармонізація митних процедур, міжнародні стандарти.

Практичні завдання:

Задача 1:

Волинська типографія «Берегиня» ввезла на митну територію України як виставковий експонат, під зобов'язання про зворотне вивезення, десятиколіорову друкарську машину «Heidelberg». Але після закінчення строку, зазначеного у зобов'язанні, вона не була вивезена і використовувалася для поліграфічних робіт.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації.

ТЕМА12. МИТНА СТАТИСТИКА

Практична 10

Мета: визначити роль митної статистики в зовнішньоекономічній торгівлі

Питання для обговорення

1. Митна статистика. Загальні поняття
2. Історичні аспекти ведення митної статистики в Україні
3. Методологія, структура та зміст митної статистики
4. Завдання митної статистики
5. Системи митної статистики

Завдання 1. На підставі положень Митного кодексу України визначити завдання митної статистики. Результати роботи представити у вигляді таблиці.

Завдання митної статистики	Сутність завдання
Подання інформації органам державної влади	подання статистичної, довідкової, аналітичної інформації з питань митної справи та зовнішньої торгівлі товарами органам державної влади в порядку, встановленому законом
...	...

Завдання 2. Використовуючи положення Митного кодексу України, встановити напрям використання статистичної інформації з питань зовнішньої торгівлі. Результати роботи зафіксувати у робочому зошиті.

Користуючись положеннями Митного кодексу України, вивчити перелік об'єктів спеціальної митної статистики. Результати роботи представити у вигляді таблиці.

Об'єкт спеціальної митної статистики	Характеристика об'єкту
Статистика декларування	характеризує вивіз і ввіз товарів за видами митних режимів, які враховуються митною статистикою зовнішньої торгівлі
Статистика митних платежів	

Тестові завдання

- 1.** Яким може бути сальдо зовнішньої торгівлі окремої країни?
  1. Додатним
  2. Від'ємним
  3. Нульовим
  4. Усе перераховане вище
- 2.** Як визначається оборот зовнішньої торгівлі окремої країни?
  1. Підсумовуванням її експорту й імпорту
  2. Різницею між експортом і імпортом
  3. Підсумовуванням її експорту чи імпорту
  4. Відношенням суми експорту до суми імпорту
- 3.** Як визначається сальдо (баланс) зовнішньої торгівлі?
  1. Підсумовуванням її експорту й імпорту
  2. Різницею між експортом і імпортом
  3. Підсумовуванням тільки її експорту чи імпорту
  4. Відношенням суми експорту до суми імпорту
- 4.** Товарна структура експорту - це:
  1. Питома вага експорту конкретного товару в загальній вартості експорту
  2. Питома вага експорту в окрему країну в загальній вартості експорту
  3. Питома вага імпорту конкретного товару в загальній вартості імпорту

4. Питома вага імпорту з конкретної країни в загальній вартості імпорту
5. Вартість зовнішньоторговельних операцій за рік становила, в млрд. дол США: експорт товарів — 14,7; експорт послуг — 4,2; імпорт товарів — 15,2; імпорт послуг — 4,8. Зовнішньоторговельний оборот дорівнює: а) 38,9; б) 29,9. Сальдо торговельного балансу: в) активне; г) пасивне.

1. а, в.

2. а, г.

3. б, в.

4. б, г.

6. Яка форма звітності є первинним документом для обліку експорту (імпорту) товарів?

1. Митна декларація

2. Звіт про експорт (імпорт) послуг

3. Звіт про іноземні інвестиції

4. Звіт про експорт товарів, що не проходять митного декларування

7. Географічна структура експорту товарів характеризує:

1. питому вагу експорту в окрему країну в загальному обсязі експорту;
2. питому вагу експорту товарів в окрему країну в загальному обсязі експорту;

3. питому вагу експорту мінеральних продуктів у загальному обсязі експорту;

4. співвідношення вартості експорту та імпорту.

8. Що характеризує показник «статистична вартість» у митній декларації?

1. Це вартість товару, що експортується, в національній валюті

2. Це вартість товару, що експортується, в валюті контракту

3. Це вартість в національній валюті, що округлена до цілих тисяч
це вартість в доларах США

ТЕМА 14. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В СФЕРІ МИТНОЇ СПРАВИ

Практична робота №11

Мета: Ознайомлення із законодавчо-нормативною базою та порядком здійснення експертизи.

Питання для обговорення

1. Охарактеризуйте порядок здійснення міжнародних державних перевезень вантажів під митним контролем.

2. Перелічити умови Конвенції міжнародних державних перевезень 1975 р.

3. Які існують процедури допущення транспортних засобів до перевезень вантажів під митними печатками та пломбами?

4. Охарактеризуйте свідоцтво про допущення транспортного засобу до митних перевезень та термін його дії.

5. Застосування та порядок оформлення книжки МДП.

6. Назвіть товари які заборонені до ввозу, вивозу та транзиту через митний

кордон.

7. Дайте визначення поняттям «контрафактні товари», «митний аукціон», «організатор митного аукціону», «ліцитатор».

8. Назвіть особливості якими характеризуються об'єкти права інтелектуальної власності порівняно із звичайним товаром.

9. В якому випадку відбувається призупинення митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності?

10. Охарактеризуйте заходи митних органів щодо контролю за переміщенням через митний кордон України товарів, які містять об'єкти права інтелектуальної власності.

11. Назвіть послідовність організації та проведення митного аукціону.

12. В якій формі та за якою послідовністю проводяться торги на митному аукціоні?

13. В якому випадку митний аукціон вважається таким, що не відбувся?

Тести до теми:

1. Митна політика країн-членів ЄС є:

- a) диверсифікована;
- b) уніфікована;
- c) консолідована;
- d) стандартизована.

2. Середньозважений митний тариф Європейського Союзу становить:

- a) 10%;
- b) 2%;
- c) 3%;
- d) 7%.

3. Митні тарифи яких країн стали фундаментом формування єдиного митного тарифу Європейського Союзу?

- a) Франція, Бельгія, Нідерланди, Німеччина;
- b) Болгарія, Франція Німеччина, Нідерланди;
- c) Люксембург, Італія, Іспанія, Австрія;
- d) Нідерланди, Люксембург, Греція, Данія.

4. У якій статті митного кодексу ЄС наведене визначення бази для нарахування і стягнення мита та інших обов'язкових платежів?

- a) 23;
- b) 11;
- c) 28;
- d) 4.

5. Ввіз яких товарів обмежують митні правила країн ЄС?

- a) алкогольні напої, тютюнові вироби, медичні засоби;
- b) медичні засоби, парфуми, алкогольні напої;
- c) парфуми, алкогольні напої, кава;
- d) вірної відповіді немає.

6. Не пізніше якого терміну подається «загальна декларація прибуття» товару у портові митні пункти?

- a) 1 доба;

- b) 12 годин;
- c) 48 годин;
- d) 1 година.

7. Підприємства яких галузей промисловості зазнали найбільших втрат від приєднання Польщі до ЄС?

- a) легкої та харчової;
- b) важкої та харчової;
- c) легкої та важкої;
- d) тільки легкої.

8. Чим обумовлювалось надання преференцій саме сектору сільськогосподарського виробництва у Польщі?

- a) зміна % на експорт товарів даної групи, що призвело до занепаду галузі;
- b) низький рівень розвитку сектору;
- c) занадто різкий перехід на інший митний кодекс;
- d) а і б.

9. Скільки % імпортних податків у Польщі перераховується до бюджету ЄС?

- a) 15%;
- b) 82%;
- c) 50%;
- d) 75%.

10. Основною функцією митних органів у Грузії є:

- a) регулююча;
- b) контролююча;
- c) стимулююча;
- d) розподільча.

11. Які ставки ввізного мита передбачено законодавством Грузії?

- a) 0%, 7%, 20%;
- b) 0%, 7%, 12%;
- c) 0%, 5%, 12%;
- d) 0%, 10%, 15%.

12. Скільки митних шкіл має митна служба Китаю?

- a) 10;
- b) 16;
- c) 23;
- d) 2.

13. Яка ставка мита встановлена на рис у Японії?

- a) 2%;
- b) 18%;
- c) 444%;
- d) 52%.

14. Імпорт яких товарів повністю заборонений у Саудівській Аравії?

- a) алкогольні напої, тютюнові вироби, корови та яловичина;
- b) тютюнові вироби, наркотичні вироби, ігрові автомати;
- c) наркотики, алкогольні напої, живі свині і свинина;
- d) ігрові автомати, тютюнові вироби, наркотики.

15. До товарів яких країн застосовуються окремі ставки мита, зазначені у другому стовпчику митного тарифу у США?
- a) Куба, Лаос, Північна Корея;
  - b) Північна Корея, ПАР, Китай;
  - c) Китай, Мексика, Італія;
  - d) Китай, Куба, Бразилія.
16. Реалізації прав та обов'язків за угодами країн ЄС були укладені:
- a) 1958 р.;
  - b) 1968 р.;
  - c) 1972 р.
17. Скільки рівнів митної системи Польщі?
- a) 2;
  - b) 3;
  - c) 4.
18. Міністерство фінансів Республіки Польща здійснює:
- a) контроль за дотриманням митного права;
  - b) контроль за справами, які належать до компетенції митних органів;
  - c) реалізацію державної митної політики.
19. Завданням митної політики Грузії є:
- a) захист економічного суверенітету;
  - b) стимулювання росту економіки;
  - c) захист внутрішнього ринку;
  - d) усі відповіді правильні.
20. Митну справу в Грузії здійснює:
- a) Митний департамент;
  - b) Департамент зовнішньої політики;
  - c) Міністерство економіки.
21. Основна функція митних органів:
- a) контролююча;
  - b) фіскальна;
  - c) регулююча.
22. Три ставки ввізного мита Грузії:
- a) 0%, 3%, 11%;
  - b) 0%, 5%, 12%;
  - c) 1%, 35%, 10%.
23. Перше місце серед країн Східної Європи та Центральної Азії за тривалістю часу, який зазначається на вирішення та узгодження спірних питань з регулюючими державними органами займає:
- a) Вірменія;
  - b) Азейбарджан;
  - c) Грузія.

Кросворд до теми:

			5				1
4				9			
							2
			10			6	
			8		7		
			3				

1. До складу цієї організації входять 160 країн світу. Середньоарифметичний рівень пов'язаних тарифів на імпорту товарів, згідно з прийнятими зобов'язаннями Саудівською Аравією при вступі у ..., становить 10,9%, причому середній арифметичний застосований тариф – 5,2.

2. Одна з регіональних митниць Китаю.

3. Товар, який заборонений до імпорту/експорту в більшості країнах світу (в однині).

4. Нетарифне регулювання експорту в Японії здійснюється за списками ..., згідно з якими забороняється експорт за 175-ма позиціями; міжнародна організація, створена країнами Заходу в 1949 р. для багатостороннього контролю над експортом.

5. Генеральний митний комісар Генеральної митної адміністрації Китаю - ...

6. Тарифна ставка на даний товар в Японії становить 444%.

7. В цій країні використовується митний тариф на основі Гармонізованої системи найменування і кодифікації товарів.

8. У митному тарифі Саудівської Аравії міститься 7151 тарифна лінія на 8 знаках, з яких: 7051 – ..., 19 – комбіновані, 81 – заборонені з релігійних міркувань.

9. Китай займає друге місце у світі за обсягами ... (в називному відмінку).

10. Централізована база даних інтегрованої системи митних тарифів Європейського Союзу.

САМОСТІЙНА РОБОТА

ТЕМА 1. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ МИТНОЇ СПРАВИ В КРАЇНІ

Питання для самостійного вивчення

1. Поняття митної справи та економічна основа зародження митних стосунків
2. Торговельна та митна політика античних часів
3. Загальна характеристика митної справи за часів Київської Русі
4. Митна політика у Галицько-Волинському князівстві
5. Особливості історичного розвитку митної справи в період входження України до складу інших держав (XIV – середина XVII ст.)
6. Торговельно-митна діяльність Гетьманської України (середина XVII – перша половина XVIII ст.)
7. Еволюція організаційної структури митної системи у XVIII – на початку XX ст. в умовах царської Росії
8. Митна справа в часи УНР та в радянську добу
9. Становлення митної справи суверенної України

Тести до теми:

1. До якого століття належать перші відомості про мито?
  - а) до XVIII ст.;
  - б) до XVII ст.;
  - в) до XIX ст.;
  - г) до XVI ст.
2. Яка основна умова була зазначена в угоді про торгівлю з Візантією у 944 р.?
  - а) про необмежений імпорт шовкової тканини;
  - б) про стягнення данини у розмірі 100 гривень із кожного судна, що перетинає кордон;
  - в) про забезпечення торгівлі без справляння мита;
  - г) про введення безмитної торгівлі для київських купців.
3. Скільки етапів виділяють вчені при вивченні історії митної справи в Україні?
  - а) 5;
  - б) 4;
  - в) 7;
  - г) 6.
4. В Універсалі Б. Хмельницького від 1654 р. було зазначено що у подальшому:
  - а) встановлюється жорстка митна політика при перетині кордону держави;
  - б) вводиться безмитна торгівля для київських міщан;
  - в) збільшується ставка мита для міщан у три рази;
  - г) усі торговці звільняються від сплати експортного мита.
5. У якому саме документі (наказі) вперше надавалося визначене поняття контрабанди?
  - а) у наказі «Про покровительський митний тариф»;
  - б) у Декреті Леніна «Про дозвіл на ввіз та вивіз товарів»;

- в) у Конституції П. Орлика;
 г) в Універсалі Б. Хмельницького 1654 р.
6. Які види пограничних митних закладів існували на кордоні України майже до кінця 1921р.?
- а) митниці та митні нагляди;
 б) митниці, митні нагляди та митні пости;
 в) митниці та митні пости;
 г) лише митні пости.
7. Які основні положення викладено у Митному кодексі України?
- а) визначає нормативні акти, що регулюють митну справу на території України;
 б) регулює основні положення тарифного регулювання в митній справі;
 в) спрямований на регулювання митних процедур та діяльності митних органів України;
 г) регулює права та обов'язки суб'єктів ЗЕД та повноваження державних органів у митній справі.
8. Які основні положення викладено у Законі України «Про митну справу»?
- а) спрямований на регулювання митних процедур та діяльності митних органів України;
 б) регулює основні положення тарифного регулювання в митній справі;
 в) визначає нормативні акти, що регулюють ведення митної справи на території України;
 г) регулює права та обов'язки суб'єктів ЗЕД та повноваження державних органів у митній справі.
9. Яке головне завдання митної політики?
- а) безпека держави у економічній сфері;
 б) забезпечення безпеки у соціальній сфері;
 в) забезпечення захисту національних інтересів держави;
 г) забезпечення безпеки у політичній сфері;
 д) усі відповіді правильні.
10. Які фактори впливають на митну політику України?
- а) економічний, ідеологічний, політичний, міжнародний, законодавчий;
 б) економічний, політичний, міжнародний;
 в) політичний, міжнародний, законодавчий;
 г) економічний, законодавчий, політичний, міжнародний.
11. Які функції виконує митна політика?
- а) фіскальну;
 б) захисну;
 в) регуляторну;
 г) правильні відповіді а) та б);
 д) правильні відповіді а), б), в).
12. Хто призначає голову ДМСУ?
- а) Президент України;
 б) Верховна Рада України;
 в) Кабінет Міністрів України;
 г) шляхом голосування керівного складу ДМСУ.

13. У випадку розроблення нових пропозиції щодо вдосконалення законодавства України з митної справи, ДМСУ направляє їх на розгляд до:

- а) Президента України;
- б) до Голови ДМСУ;
- в) Верховної Ради України;
- г) кабінету Міністрів України.

14. До основних завдань, що виконують митні органи України, належать:

- а) здійснення митного контролю;
- б) створення сприятливих умов для прискорення товарообігу та пасажиропотоку через митний кордон України;
- в) здійснення митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України;
- г) правильні відповіді а) та б);
- д) правильні відповіді а), б), в).

15. Пункти пропуску через державний кордон України за видами сполучення поділяються на

- а) залізничні, автомобільні, морські, річкові, повітряні, пішохідні, поромні;
- б) вантажно-пасажирські, пасажирські, вантажні;
- в) постійні, тимчасові.

16. Пункти пропуску через державний кордон України за характером транспортних перевезень поділяються на

- а) постійні, тимчасові;
- б) пасажирські, вантажні, вантажно-пасажирські;
- в) цілодобові та такі, що працюють у визначений час;
- г) правильні відповіді а) та б).

17. Пункти пропуску через державний кордон України за категоріями поділяються на:

- а) цілодобові та такі, що працюють у визначений час;
- б) пасажирські, вантажні, вантажно-пасажирські;
- в) постійні, тимчасові;
- г) міжнародні, міждержавні, місцеві.

18. Пункти пропуску через державний кордон України за режимом функціонування поділяються на:

- а) постійні, тимчасові;
- б) міжнародні, місцеві;
- в) цілодобові та такі, що працюють у визначений час;
- г) правильні відповіді а) та б).

19. Пункти пропуску через державний кордон України за часом роботи поділяються на:

- а) постійні, тимчасові;
- б) цілодобові та такі, що працюють у визначений час;
- в) міжнародні, місцеві;
- г) усі відповіді вірні.

20. Якщо через кордон пропускаються громадяни і транспортні засоби усіх держав без виключення, то такий пункт пропуску відноситься до:

- а) міждержавного;

- б) міжнародного;
- в) місцевого;
- г) міжрегіонального.

21. Якщо через кордон пропускаються громадяни і транспортні засоби України і тільки суміжних держав, то такий пункт пропуску відноситься до:

- а) міждержавного;
- б) міжнародного;
- в) міжрегіонального;
- г) місцевого.

22. Якщо через кордон пропускаються громадяни України і суміжної держави, які проживають у прикордонних областях, районах та транспортні засоби, що їм належать, то такий пункт пропуску відноситься до

- а) міжнародного;
- б) міждержавного;
- в) місцевого;
- г) міжрегіонального.

23. У митній системі України використовується наступна кількість митних забезпечень, од.:

- а) 4;
- б) 6;
- в) 2;
- г) 7.

24. Для накладення відтисків на приміщення, сейфи, шафи, в яких знаходяться митні документи або предмети під митним контролем, відносять наступне митне забезпечення:

- а) особисту номерну печатку інспектора;
- б) штамп «Під митним контролем»;
- в) пломбір з пуансонами;
- г) особисту металеву печатку;
- д) усі відповіді вірні.

25. Для накладення спеціальних пломб на місця, приміщення, транспортні засоби, в яких зберігаються або переміщуються товари та інші предмети, що знаходяться під митним контролем, відносять наступне митне забезпечення:

- а) особисту металеву печатку;
- б) пломбір з пуансонами;
- в) штамп «Під митним контролем»;
- г) особисту номерну печатку інспектора;
- д) усі відповіді вірні.

ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЯ МИТНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ

Питання для самостійного вивчення

1. Охарактеризуйте основні риси митної політики.
2. У чому полягає специфіка змісту митної справи?
3. Які основні функції митної політики?
4. Які завдання державної політики у сфері митної справи?
5. Назвіть історичні періоди розвитку митної справи в Україні.

6. Чи є митне право самостійною галуззю права?
7. Які складові системи митного права?
8. Назвіть предмет митного права.
9. Які є групи методів митного права?
10. Перелічіть джерела митного права.
11. Який склад митних правовідносин?
12. Як класифікуються митні правовідносини?

ТЕМА 3. СТРУКТУРА ТА ФУНКЦІЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Питання для самостійного вивчення

1. Назвіть особливості державного регулювання діяльності митних органів.
2. Яка структура митних органів України?
3. Які повноваження Голови Державної фіскальної служби України?
4. Які є види митниць?
5. Що входить до компетенції регіональних митниць?
6. Чим відрізняється поняття «митниця» і «митний пост»?
7. Що таке «митна варта»?
8. Які ви знаєте обов'язки працівника митної служби?
9. Чи є працівник митниці державним службовцем?
10. Який порядок присвоєння спеціальних звань посадовим особам митної служби?

ТЕМА 4. МИТНІ РЕЖИМИ ТА МИТНА ЛОГІСТИКА

Питання для самостійного вивчення

1. Призначення логістики.
2. Логістична функція митної діяльності.
3. Структура та види митної логістики.
4. Рівні митної логістики.
5. Логістична характеристика митних режимів.
6. Особливості логістики в режимах експорту та імпорту.

ТЕМА 5. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ

Питання для самостійного вивчення

1. Охарактеризувати процедуру митного оформлення при імпорті товарів
2. Визначити необхідні передумови для здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств
3. Проаналізувати процедуру проведення акредитації підприємства в митних органах
4. Визначити, за яких умов підприємство може бути декларантом
5. Охарактеризувати функції та повноваження митного брокера
6. Пояснити порядок розподілу вантажних митних декларацій.

ТЕМА 6. СИСТЕМА «ЄДИНЕ ВІКНО» В МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ

Питання для самостійного вивчення

Правове регулювання системи «Єдине вікно» для міжнародної торгівлі в Україні

ТЕМА 7. ІНСТРУМЕНТИ МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

1. Надання пільг при сплаті мита.
2. Митні збори. Порядок нарахування та сплати митних зборів.
3. Митні збори за митне оформлення та перебування під митним контролем. Винятки з загальних правил сплати.
4. Митні платежі – ПДВ і акцизний збір: порядок застосування та нарахування при переміщенні товарів через митний кордон України.
5. Що таке митна вартість, та шляхи її визначення?
6. Що таке єдиний митний тариф?.
7. Основні принципи ГАТТ/СОТ.

Тестові завдання

1. На скільки груп можна умовно розділити нормативні акти, які регулюють митно-тарифні відносини:
  - а) 2;
  - б) 3;
  - в) 4.
2. Обов'язковий внесок, який стягується митними органами України при ввезенні товарів на митну територію країни (тобто територія, на яку розповсюджується юрисдикція митних органів у сфері регулювання митної справи) або вивезенні товару з цієї території та який є невід'ємною умовою такого ввезення та вивезення, це:
  - а) мито;
  - б) акцизний збір;
  - в) ПДВ.
3. Платежі класифікуються на:
  - а) сукупність митних платежів, збори за надані послуги;
  - б) збори за митне супроводження, навантажування, збори за зберігання товару;
  - в) збори за митне оформлення, збори за видачу кваліфікаційного атестата спеціалісту з митного оформлення.
4. За сферою діяльності мито буває:
  - а) фіскальне, експортне, транзитне;
  - б) спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне;
  - в) автономне, конвенційне, преференційне.
5. За об'єктом стягнення мито є:
  - а) спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне;
  - б) фіскальне, експортне, транзитне;
  - в) імпорتنе, фіскальне, експортне, транзитне.
6. За способом нарахування мито є:
  - а) адвалерне, специфічне, комбіноване;

- б) імпортне, фіскальне, експортне, транзитне;
- в) спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне.

7. Зведення ставок мита, що застосовуються до товарів, які переміщуються через митний кордон та систематизація відповідно до Товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності, це:

- а) мито;
- б) митний тариф;
- в) ПДВ.

8. Тарифні ставки класифікують:

- а) конвенсійні, автономні;
- б) автономні, преференційні;
- в) прості, складні.

9. Непрямий податок на окремі товари (продукцію), визначені законом як підакцизні, який включається до ціни цих товарів (продукції), це:

- а) ПДВ;
- б) акцизний збір;
- в) мито.

10. Якщо ставку встановлено в грошовому розмірі, то акцизний збір розраховується за формулою:

- а) $c_a = n \cdot a$;
- б) $c_{пдв} = (c_t + c_{п} + c_a) \cdot n : 100$;
- в) $c_{пдв} = c \cdot n : 100$.

11. За типами митних ставок мита бувають:

- а) змінні, постійні;
- б) антидемпінгові, компенсаційні;
- в) автономні, конвенційні.

12. За походженням мито є:

- а) спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне;
- б) адвалерне, специфічне, комбіноване;
- в) конвенційне, автономне, преференційне.

Питання для самостійного вивчення

1. Що таке ліцензування діяльності?.
2. Охарактеризуйте окремі види контролю при здійсненні ЗЕД (ветеринарний, фітосанітарний, екологічний і т.д)
3. Які міжнародні органи із стандартизації та сертифікації ви знаєте. Охарактеризуйте їх функції.
4. Що таке квотування та ембарго?.
5. Органи сертифікації в Україні.
6. Порядок отримання сертифікатів.
7. Що представляє собою дозвільна система України при нетарифному регулюванні ЗЕД?.

ТЕМА 8. МИТНИЙ КОНТРОЛЬ

Питання для самостійного вивчення

1. Охарактеризуйте основні об'єкти митного контролю.

2. Проаналізуйте основні заходи схеми організації митного контролю.
3. Охарактеризуйте основні форми митного контролю.
4. Охарактеризуйте митний режим тимчасового ввезення.
5. Визначте основні технічні засоби митного контролю.

ТЕМА 9. МИТНА ЕКСПЕРТИЗА

Питання для самостійного вивчення

1. Класифікація методів митної експертизи.
2. Характеристика органолептичних методів і їх застосування у митній експертизі
3. Характеристика вимірювальних методів та їх застосування.
4. Поняття засобів вимірювальної техніки.
5. Методи вимірювань.
6. Класифікація вимірювальних приладів.
7. Класифікація технічних засобів митного контролю.
8. Принцип дії хроматографів та детекторів вибухових та наркотичних речовин.

ТЕМА 10. ПОСТАУДИТ ЕКСПОРТНО ІМПОРТНИХ- ОПЕРАЦІЙ

Питання для самостійного вивчення

Питання прозорості митного пост-аудиту в Україні, а також ефективності його здійснення

ТЕМА 11. ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ ТА КОНТРАБАНДА

Питання для самостійного вивчення

1. Які є види порушень митних правил?
2. Який склад порушень митних правил?
3. Які є загальні принципи притягнення до відповідальності за порушення митних правил?
4. Дайте поняття «конфіскації». Чим дане поняття відрізняється від «реквізиції».
5. Які є види стягнень за порушення митних правил?
6. Які є строки накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил?
7. Охарактеризуйте особливості постанов у справах про порушення митних правил.

ТЕМА 12. МИТНА СТАТИСТИКА

Питання для самоперевірки

1. Завдання митної статистики
2. Система митної статистики
3. Митна статистика зовнішньої торгівлі
4. Спеціальна митна статистика
5. Документи та відомості, що використовуються для формування митної статистики

-
6. Використання інформації, що надається митним органам
  7. Використання митної статистики з питань зовнішньої торгівлі
  8. Відомчі класифікатори

ТЕМА.13. МИТНА ПОЛІТИКА ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ

Питання для самоперевірки

Оцінка можливості імплементації іноземного законодавства в українську митницю

ТЕМА 14. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

В СФЕРІ МИТНОЇ СПРАВИ

Питання для самоперевірки

1. Економічна сутність і принципи співробітництва України з міжнародними організаціями у митній сфері
2. України, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи
3. Правові форми співробітництва України з міжнародними організаціями у митній сфері
4. Тенденції співпраці Всесвітньої митної організації з Україною у митній сфері
5. Співробітництво України з Світовою організацією торгівлі у сфері митних відносин
6. Сучасний етап співробітництва України з міжнародними митними організаціями універсального характеру
7. Економіко-правничі засади поглиблення співпраці України з Європейським Союзом у митній сфері

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Базова

1. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Терлецька В. О. Митна справа: підручник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. – 240 с.
2. Сучасна практика митних процедур.: навчальний посібник / Русак Д.М. – К., 2023. – 300 с.
3. Ідентифікація та митні формальності при переміщенні товарів [текст]: навчальний посібник / За заг.ред О.В. Пахолук та О.І. Передрій. – Луцьк: ЛНТУ, 2023. – 306 с.
4. Кормич Б. А. Митне право : навчально-метод. посібн. Освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра в Національному університеті «Одеська юридична академія» галузі знань – 08 «Право», 29 «Міжнародні відносини», спеціальності – 081 «Право», 293 «Міжнародне право». / Б. А. Кормич, Н. О. Коваль. – Одеса : Фенікс, 2021. – 132 с..
5. Основи митної справи на транспорті: Навч. посібник / І. В. Берестов, М. Ю. Куценко, О. С. Пестременко-Скрипка та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2025. – Ч. 1. – 137 с
6. Митне право : навч.-метод. посіб. до програми підготовки здобув. вищої освіти першого (бакалавр.) рівня / Д. А. Біленець , О. В. Закаленко , К. А. Возняковська .- Чернівці, 2024. - 64 с.
7. Мазаракі, А.А., Мережко Н.В., Калуга Н.В., Коломієць Т.М., Караваєв, Т.А, Осієвська, В.В., & Галько, С.В. (2019). Експертиза та митне оформлення товарів. А.А. Мазаракі (Ed.). Київський національний торговельно-економічний університет. <http://doi.org/10.31617/np.knute.2018-1007>
8. Федотов О. П. Декларування та митне оформлення товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України : навч.-метод. посіб. / О. П. Федотов, А. А. Назарко. - Одеса : Фенікс, 2023. - 228 с. - Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.24795>
9. Митна справа: конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОП «Товарознавство та експертиза в митній справі» галузі знань Д Бізнес, адміністрування та право, спеціальність – Д 7 – Торгівля денної та заочної форм навчання. Луцьк : ЛНТУ. 2025.

Допоміжна

1. Kniaziev,S.,Verbytskyi, V., Chernysh, M., **Dziubynskyi, A.**,and Kyslyi, A.(2024). Investigation Methods of Combating Smugg lingand Suspicious Trade Through Transport Routes: Ukrainian Case. Jurnal Media Hukum, 31(2), 300-315.
2. **Дзюбинський А.В.**, Транзитний потенціал Волині при здійсненні митно-логістичних операцій / Дзюбинський А.В., Пахолук О.В., Кравчук П.Я. // *Економічні науки. Серія «Регіональна економіка»*. В. 17 (67). 2020. С. 73-82.
3. **Дзюбинський А.В.**, Дзюбинська О.В., Голодюк Г.І. Імпорт відходів в Україні: проблема чи перспективи. Регіональна економіка: зб. наук. праць ЛНТУ. 1/2021.

4. Пахолюк О.В. Класифікація товарів як інструмент митного регулювання / О.В. Пахолюк, Г.І.Голодюк, **А.В. Дзюбинський** // Товарознавчий вісник. – С. 249-257.

5. **Дзюбинський А.В.**, Дзюбинська О. В.,, Пододворний О.Б. Митна політика та її вплив на ринок цукру в Україні. *Товарознавчий вісник* : збірник наукових праць. 2021. Випуск 14. С. 18-25.

6. **Дзюбинський А.В.**, Дзюбинська О.В. Деякі питання митного регулювання переміщення відходів. *Товарознавчий вісник*. 1, 15 (2022), 45-51.

7. **Дзюбинський А.В.**, Дзюбинська О.В., Пахолюк О.В., Безпятко О.Г. Організація митно-логістичної інфраструктури Волині в умовах війни. *Економічні науки. Серія Регіональна економіка: Збірник наукових праць*. Луцьк : ЛНТУ, 2023. №, 20(76). С. 12-19.

8. **Дзюбинський А.В.**, Шегинський О.В., Дзюбинська О.В. Митна політика в умовах воєнного стану. *Товарознавчий вісник* : Збірник наукових праць. Луцьк : ЛНТУ, 2023. №, 1(16). С. 98-104.

9. **Дзюбинський А.В.**, Пахолюк О.В., Безпятко О.Г. Вплив митного регулювання на розвиток зовнішньоекономічної діяльності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 67.

10. Пахолюк О.В., **Дзюбинський А.В.** Особливості ідентифікації товарів при здійсненні експортно-імпортних операцій. *Вісник ХНУ*, 2023, № 6.

Інформаційні ресурси

1. Митний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

2. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959–ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>. – Назва з екрану.

3. Офіційний сайт Державної митної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua>

4. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

5. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

6. Конвенція про договір міжнародних перевезень № 995_234 Женева, 19 травня 1956 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_234#Text

7. Конвенція про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 р. № 995_064 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_064#Text

М 77 Митна справа [текст]: Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Товарознавство та експертиза в митній справі» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, спеціальність – D 7 – Торгівля денної та заочної форм навчання/ уклад. А.В. Дзюбинський – Луцьк: ЛНТУ, 2025.

Видання містить практичні завдання та перелік питань самостійної роботи до вивчення окремих тем програми курсу

Комп'ютерний набір
Редактор

А.В.Дзюбинський
А.В.Дзюбинський

Підп. до друку 2025 р.
Формат 60x84/16. Папір офс. Гарнітура Таймс.

Відділ іміджу та промоцій
Луцького національного технічного університету
43018 м. Луцьк, вул. Львівська, 75
Друк – ІВВ Луцького НТУ